

עפ"ת 72310/01/20 - מדינת ישראל נגד גומעה עודה

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

עפ"ת 72310-01-20 מדינת ישראל נ' עודה
עפ"ת 1606-02-20 עודה נ' מדינת ישראל

לפני
בעניין: כבוד השופט מרדכי כדורי

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד אילה גלברד-יעקב, הדס אמיר
מפרקליטות מחוז ירושלים - פלייט
המערער בעפ"ת 72310-01-20
המשיבה בעפ"ת 1606-02-10

נגד

גומעה עודה
ע"י ב"כ עו"ד קרן אבלין-הרץ, הישם עומרי
מהסניגוריה הציבורית
המשיב בעפ"ת 72310-01-20
המערער בעפ"ת 1606-02-10

פסק דין

לפני ערעורים הדדיים על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה בירושלים (כב' השופט נ' מהנא, סגן נשיא), מיום 19/12/2019.

המערער בעפ"ת 72310-01-20 (להלן: "**המערער**") מלינה על כך שהוטל על המשיב עונש פסילה לתקופה קצרה מעשר שנים. המערער בעפ"ת 1606-02-20 (להלן: "**המשיב**") מלין על חומרת עונש הפסילה שהוטל עליו.

הרקע:

1. המשיב הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 בפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1991 (להלן: "**הפקודה**"), ונהיגה ללא ביטוח לפי סעיף 2(א) בפקודת ביטוח רכב מנוע [נוסח חדש], תשל"ל-1970. על פי עובדות כתב האישום, ביום 6/12/2018 גזר בית המשפט לתעבורה על המשיב, בנוכחותו, עונש של פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 10 חודשים. המשיב הפקיד את רישיון הנהיגה שלו ביום 10/1/2019. חרף האמור, ביום 25/9/2019, במהלך תקופת הפסילה, נהג המשיב ברכב.

2. הצדדים הגיעו להסדר טיעון, לפיו המשיב יודה בעובדות כתב האישום, יורשע, והצדדים יבקשו שבית

עמוד 1

המשפט יגזור עליו מאסר בפועל למשך שישה חודשים ויום, יפעיל עונש מאסר מותנה למשך שישה חודשים באופן חופף, יטיל עליו מאסר על תנאי למשך תשעה חודשים ופסילה על תנאי למשך עשרה חודשים, יפעיל עונש פסילה על תנאי באופן מצטבר ויגזור עליו התחייבות להימנע מעבירה בסך של 15,000 ₪ למשך שנתיים. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה אשר לרכיב פסילת הרישיון בפועל, ביחס אליו טענו הצדדים באופן פתוח.

3. במוקד מחלוקת הצדדים בבית המשפט קמא עמדה סוגיית תחולתו של סעיף 40א בפקודה, לפיו:

"הורשע אדם על עבירה כאמור בסעיפים 62(3), 64, 64א, 65(א)(2) או (3) או 67, או על עבירה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, תוך שימוש ברכב, ובעשר השנים שקדמו למועד ביצוע אותה עבירה כבר הורשע לפחות פעמיים על אחת מהעבירות האמורות, דינו - נוסף על כל עונש אחר - פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, לתקופה שלא תפחת מעשר שנים"

4. המערערת טענה לפני בית המשפט קמא, כי המשיב הורשע ביום 6/12/2018 בשלושה אישומים שצורפו לבקשתו, ושכל אחד מהם יוחסה לו עבירה של נהיגה בזמן פסילה, בניגוד לסעיף 67 בפקודה. המערערת טענה, כי בנסיבות אלו **"מתקיימת תכלית החקיקה המובאת בפקודת התעבורה בסעיף 40א"**, שכן המחוקק סבר שכאשר אדם שב ועובר עבירה של נהיגה בזמן פסילה **"מדובר ברצידיביזם חמור"**, ובשל חומרת העבירה יש הצדקה להרחיקו מההגה לתקופה של 10 שנים. המערערת הדגישה, כי הביטוי **"הורשע פעמיים"** שבהוראת החוק הנ"ל צריך **"להיבחן בבחינה מהותית ביחס לעבירות ולא בבחינה מילולית דווקנית"**. לפי בחינה זו, על אף שהמשיב הורשע **"בהרשעה אחת שמונה שלושה פרטי אישום שונים במסגרת צירוף תיקים"** יש לראותו כמי ש"הורשע פעמיים" ולהטיל עליו פסילה למשך 10 שנים (הציטוטים המודגשים לקוחים מדברי ב"כ המערערת לפני בית המשפט קמא).

5. לעומתה טען המשיב, כי המערערת נמנעה מלבקש מבית המשפט לפעול לפי סעיף 40א במקרים אחרים, ולכן מדובר באכיפה בררנית. עוד טען המשיב, כי דינה של הרשעתו בשלושה אישומים שצורפו כדין הרשעה קודמת אחת בלבד. משכך, הוא לא **"הורשע לפחות פעמיים"** בעבירה על סעיף 67 בפקודה, וממילא סעיף 40א בפקודה לא חל בעניינו.

גזר דינו של בית המשפט קמא:

6. בגזר דינו אימץ בית המשפט קמא את עמדת המשיב וקבע, כי יש לראות בגזר הדין הקודם שניתן נגד המשיב כהרשעה אחת בלבד. בית המשפט קמא ביסס קביעתו זו על שלושה נדבכים:

ראשית נקבע, כי מסקנה זו מתיישבת עם הרישום בגיליון ההרשעות של המשיב, בו צוינה בעקבות גזר הדין הקודם הרשעה אחת במספר כתבי אישום שצורפו.

שנית, בית המשפט קמא הפנה לסעיף 39(א) בחוק העונשין תשל"ז-1977, המורה כי מי שהורשע בשל עבירה אחת רשאי לבקש שבית המשפט ידון אותו גם בשל עבירות אחרות שהוא מודה שעבר אותן. נקבע, כי הוראה זו מביאה בחשבון את שיקול השיקום, ומטרתה לאפשר לנאשם לסיים את עניינו, "לנקות שולחן", לקבל עונש אחד והרשעה אחת בשל כלל מעשי העבירה בהם הוא מודה, ולצמצם את מספר הרשעותיו.

שלישית נקבע, כי תכלית סעיף 40א בפקודה הוא להטיל עונש חמור על מי שעמד לפני בית המשפט לפחות פעמיים בעבר לאחר שעשה עבירות חמורות. אולם, נאשם שצירף מספר אישומים עמד לפני סיכון של הרשעה רק פעם אחת, ואין לומר שהוא הובא לפני בית המשפט לפחות פעמיים.

7. יחד עם זאת, ניתן בגזר הדין משקל למספר העבירות החמורות הדומות בהן הורשע המשיב בעבר, לעונשי המאסר והפסילה שהוטלו עליו ושלא מנעו ממנו לחזור ולבצע עבירה דומה ולמשכו של עונש המאסר לו עתרו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון. לנוכח כך גזר בית המשפט קמא על המשיב עונש פסילה למשך שנתיים.

8. בית המשפט קמא לא סטה מעתירת הצדדים לפי הסדר הטיעון בכל הנוגע ליתר רכיבי הענישה שהתבקשו על ידם, כמפורט לעיל.

תמצית טיעוני הצדדים בערעור:

9. המערערת תוקפת בערעור שהגישה את הימנעותו של בית המשפט קמא מלאמץ את עמדתה אשר לתחולתו של סעיף 40א בפקודה הנ"ל.

המערערת מפנה בטיעוניה להלכה שנקבעה בבית המשפט העליון, לפיה בית המשפט מוסמך להאריך מאסר על תנאי אך ורק אם הנאשם הורשע בעבירה אחת בלבד בתקופת התנאי. אולם, אם הוא הורשע ביותר מעבירה אחת, אין נפקות לשאלה האם הוא הורשע בשני הליכים נפרדים, או במסגרת הרשעה אחת. בין כך ובין כך, אין לבית המשפט סמכות להאריך את תקופת התנאי (ע"פ 10/71 **מדינת ישראל נ' פלח**, פ"ד כה(1) 589, 593, להלן: "**הלכת פלח**"). לעמדתה, דין שווה חל גם ביחס לסעיף 40א בפקודה. בית המשפט רשאי שלא להטיל פסילה למשך 10 שנים רק אם מדובר בהרשעה קודמת אחת בעבירה אחת, אך אם הנאשם הורשע בעבר ביותר מעבירה אחת, אין זה משנה אם הרשעתו נעשתה בשני הליכים נפרדים או במסגרת הרשעה אחת.

המערערת טוענת עוד, כי תכלית חקיקתו של סעיף 40א בפקודה היא הרחקה מהכביש של נהגים שהם עבריינים סדרתיים, על מנת לשמור על חיי אדם. הנתון שיש ליתן לו את משקל הבכורה לעניין זה הוא מספר העבירות הקודמות שנעשו, ולא מספר הפעמים בהן הנאשם עמד לפני בית המשפט ולא הורתע מהמעמד החוזר.

המערערת מוסיפה וטוענת, כי בית המשפט קמא בחר בפרשנות לשונית דווקנית אשר עלולה להביא לתוצאות אבסורדיות שאינן מתקבלות על הדעת. כך, נאשם שיעבור עשרות רבות של עבירות מהעבירות המנויות בסעיף 40א בפקודה ויצרפן במסגרת ניקוי שולחן, יידון לעונש פסילה קצר משמעותית מאשר נאשם שיעבור שלוש עבירות בלבד מהעבירות הנ"ל, אך יורשע בכל אחת מהן בנפרד. לעמדתה, פרשנות זו עלולה להמריץ נאשמים למשוך את ההליכים המתנהלים נגדם ולצרפם על מנת שייחשבו כהרשעה אחת.

המערערת טוענת עוד, כי המשיב עבר שתי עבירות של נהיגה בזמן פסילה בזמן שהיה תלוי ועומד נגדו הליך בשל עבירה זהה. כתב האישום שהוגש נגדו לא הרתיע אותו. לעמדתה, יש להסיק מכך שבית המשפט קמא שגה בקביעתו לפיה המשיב עמד לפני בית המשפט פעם אחת בלבד.

במהלך הדיון בערעור הוסיפה המערערת וטענה, כי בהליך הקודם שננקט נגד המשיב הוא לא הורשע במועד אחד ובהכרעת דין אחת, אלא בשלוש הכרעות דין שניתנו במועדים שונים: 7/2/2018, 19/7/2018 ו-6/12/2018. בגין של שלוש הכרעות דין אלה ניתן גזר דין אחד.

10. המשיב סומך את ידיו על מסקנתו של בית המשפט קמא, בכל הנוגע לאי תחולתו של סעיף 40א בפקודה.

לעמדתו, הביטוי "הורשע לפחות פעמיים" בו נוקט סעיף 40א בפקודה ברור, ומשמעו הוא שאמת המידה שנקבעה בו היא מספר ההרשעות בעבר, ולא מספר העבירות.

עוד טוען המשיב, כי הענישה המנדטורית החמורה הקבועה בסעיף 40א בפקודה נועדה למקרים חמורים של עבריינות חוזרת. היא לא כוונה למקרים של מועדות רגילה, בהם נאשם חוזר ועובר פעם אחת נוספת עבירה בגינה הוא הורשע בעבר, אלא במקרים של מועדות חמורה, בהם בעברו של הנאשם לפחות שתי הרשעות קודמות.

המשיב מוסיף וטוען, כי יש להבחין בין מי שעבר מספר עבירות בטרם הורשע בגין ("הצטברות עבירות"), לבין מי שהורשע, נשא בעונש ושב ועבר עבירה ("מועדות"). לעמדתו, פרשנותה של המערערת תביא לכך שהעונש הקבוע בסעיף 40א בפקודה יוטל גם במקרה של הצטברות עבירות, ולא רק במצב של מועדות.

המשיב טוען עוד, כי גם אם ניתן לפרש את סעיף 40א בפקודה בשני פנים, הרי שיש להעדיף את הפרשנות המקלה עם הנאשם.

המשיב מציין, כי טענת המערערת במהלך הדיון, לפיה בעברו שלוש הרשעות בשלוש הכרעות דין שניתנו במועדים שונים, היא טענה חדשה, הסותרת את טענתה לפני בית המשפט קמא ואת טענתה בהודעת הערעור.

מטעמה. מאחר שמדובר בטענה חדשה שעלתה בשלב מאוחר, משקלה נפגע ויש מקום למנוע את העלאתה.

11. המשיב אינו מסתפק בטענותיו נגד תחולתו של סעיף 40א בפקודה. בערעור מטעמו נטען על ידו, כי עונש הפסילה שהוטל עליו אינו מידתי, וחורג ממדיניות הענישה הנהוגה. לעניין זה טוען המשיב, כי מדובר בפסילה לתקופה מצטברת של 30 חודשים, שאינה מידתית בנסיבות בהן מדובר בהרשעתו השנייה בלבד בעבירה של נהיגה בזמן פסילה, כפי שנקבע בגזר הדין.

דין ומסקנות:

תחולתו של סעיף 40א בפקודה:

12. חקיקתו של סעיף 40א בפקודה נועדה למנוע מנהגים מועדים, השבים ועוברים עבירות תעבורה חמורות, להמשיך לנהוג, ולסכן בנהיגתם את המשמשים בדרך. לצורך כך נקבעה במסגרתו ענישה מחמירה, הכוללת פסילה מלנהוג למשך שנים ארוכות.

השאלה הטעונה הכרעה היא, מהן הנסיבות בהן יראה נהג כנהג מועד, לצורך תחולתו של סעיף 40א בפקודה, או מהו מבחן המועדות שנקבע בסעיף 40א בפקודה לצורך תחולתו של סעיף החוק הנ"ל והטלת העונש המנדטורי שנקבע בו.

כעולה מטיעוני הצדדים, לסברתה של המערערת, שיקול הבכורה נתון למספר העבירות הקודמות שנעברו על ידי הנהג קודם להרשעתו האחרונה. לעומתה סבור המשיב, וכך הכריע בית המשפט קמא, כי שיקול הבכורה נתון למספר גזרי הדין הקודמים שניתנו בעניינו.

13. נראה לי, כי לשונו של החוק, על פי פשוטו, אינו תומך בעמדתם של מי מהצדדים. הביטוי בו נעשה שימוש על ידי המחוקק הוא "**הורשע לפחות פעמיים**". מכאן, כי הרשעה אחת אינה מבססת מועדות, גם אם היא כוללת מספר עבירות. מנגד, הימנעותו של המחוקק מלבחור בביטויים "נגזר דינו לפחות פעמיים" או "ניתנו נגדו שני פסקי דין מרשיעים" מלמדת, כי די בשתי הרשעות נגד אדם כדי לבסס מועדות, גם אם לא ניתנו בעקבותיהן שני גזרי דין.

בגדרו של סעיף 40א בפקודה לא יבוא אפוא נהג שלא הורשע בעבר לפחות פעמיים, גם אם נעברו על ידו מספר עבירות. מנגד, הוראת החוק תחול על מי שהורשע פעמיים, גם אם דינו לא נגזר.

14. לנוכח האמור מתחייבת המסקנה, כי לא ניתן לאמץ פרשנות מילולית לביטוי "הורשע פעמיים". כאמור, המחוקק נתן את משקל הבכורה למספר ההרשעות הקודמות שנעברו, ולא למספר העבירות שנעשו. משלא נמצא לקבוע כי הרשעה אחת בשתי עבירות מצדיקה הרחקה ממושכת מההגה, מה טעם לכך

ששתי הרשעות בשתי עבירות יצדיקו זאת?! אין טעם ענייני להבחין בין מי שהורשע פעם אחת בשתי עבירות שנעברו על ידו, לבין מי שהורשע לאחר שהוגשו נגדו שני כתבי אישום נפרדים. מבחינה עניינית, שני עוברי העבירה הנ"ל דומים. הרשעתו של זה בכתב אישום אחד, ושל האחר בשני כתבי אישום, עשויה שלא להיות אלה תוצאה אקראית ולא מהותית. נסיבות אקראיות אינן מצדיקות להבחין הבחנה כה מהותית בין שני עוברי עבירה, באופן שעל האחד תוטל ענישה חמורה מאוד, בעוד על חברו יוטל עונש קל בהרבה.

נראה, כי די בכך כי לחייב לפרש את המילה "הורשע" שלא במובנה המילולי, אלא על פי ההקשר חקיקתי הפנימי המלא שלה. פרשנות זו, כך נראה לי, ראוי לה שתיגזר מתוך תכליתה של הוראת החוק - הרחקת נהגים מועדים המסכנים בנהיגתם את הציבור. לשם כך, יש לעמוד על הנסיבות בהן יראה מי שעבר עבירות חוזרות כמועד.

15. כפי שטענו הסנגורים, על מנת לעמוד על מידת החומרה שבהתנהגות האנטי חברתית, יש לבחון האם מדובר בריבוי עבירות, או בהצטברות עבירות:

"המונח "הצטברות" שבביטוי "הצטברות עבירות" בלעז concurrence of offences", נועד לכנות אותו ריבוי עבירות שנעברו על-ידי אותו עושה בטרם הורשע בדין בשל אף לא אחת מהן. המשמעות של שני סימני-יחוד אלה - עושה משותף לכל העבירות שבריבוי ועיתוין של כולן בטרם תגובת החברה לאף לא אחת מהן - מחייבת מסקנות פנולוגיות לגבי העושה ולגבי מה אשר עשה בניגוד לציווי החוק הפלילי, לענין כל עבירה שבהצטברות בנפרד, ולענין כולן כמכלול. ה"הצטברות" על גב אותו אדם של צרור עבירות מתבטאת בהעדר מחיצה כלשהי ביניהן מטעם השילטון אף לא כלפי אחת מהן, וגם נותנת ביטוי ציורי לקשר פנימי מיוחד זה שבין העבירות, מרכיבי הריבוי; מאפין זה משליך על מידת החומרה הטמונה בהתנהגותו האנטי-חברתית הכוללת של אותו אדם. מכוח כך, הופכת "הצטברות עבירות" למוסד משפטי בעל מעמד משלו במיגזר הסוגים השונים של ריבוי עבירות.

אשר ל"מחיצה" שבין מרכיבי ריבוי עבירות - שאינה קיימת במקרה של הצטברות עבירות, או ביתר דיוק, רק שמה קץ להצטברות - עשויה ליצור ריבוי מסוג אחר, כשההצטברות ניצבת, בכל היקפה, מצד אחד בלבד של "המחיצה", ועבירה או מספר עבירות נוספות מהוות אגף אחר של הריבוי החדש. ובכן מחיצה זו שאינה קיימת בתוך הצטברות עבירות, אך שמה לה קץ בלבד, מתבטאת בגזירת דינו של העושה בשל עבירה או עבירות שנמנות עם ההצטברות, וכל עבירה שנעברת לאחר מומנט זה פותחת מחזור עברייני נפרד. זוהי התערבות החברה שיש בה כדי להרתיע את העושה לבל ימשיך בדרכו העבריינית; ואם נכשל נסיון זה, הרי כל תוספת של התנהגות עבריינית לאחר גזירת דין בשל עבירה או עבירות קודמות תצמיח ריבוי עבירות מדגם אחר, אשר על החוק להתייחס אליו בחומרה מוגברת."

(ש"ז פלר, יסודות ביני עונשין כרך ג, 296 (תשנ"ב))

16. משמעות הדברים שלעיל היא, שמידת החומרה של התנהגות אנטי חברתית חוזרת נבחנת לפי **מספרם של מחזורי העבירות** שנעברו על ידי העושה, כאשר בין מחזור למחזור הוצבה "מחיצה". לא הרי מי שעבר מספר עבירות בהעלם אחד או במחזור עברייני אחד, כהרי מי שהשלים מחזור של עבירות שבסופו הוצבה "מחיצה", ולאחר מכן שב לסורו.

עשויות להיות גישות שונות בכל הנוגע לדמותה, עובייה או חוסנה של ה"מחיצה" - אותו אירוע שראוי לראות בו כחותם את מחזור העבירות הקודם, ואשר עבירה הנעברת לאחריו פותחת את מחזור העבירות הבא. לצורך כך ניתן לבחור בתחנות שונות על פני ציר הזמן במהלכו מתנהל ההליך הפלילי, החל משלב החקירה ועד לשלב סיום הנשיאה בעונש.

כך, לעמדתו של פרופ' פלר, ה"מחיצה" מתבטאת בגזר דין שניתן נגד העושה. לעומת זאת, הגדרת המונח "רצידיזם" על ידי ה-National Institute of Justice של ארצות הברית עשויה להצביע על כך שלסברתו ה"מחיצה" באה לידי ביטוי בשלב שלאחר גזר הדין - שלב העונש או הטיפול:

Recidivism is one of the most fundamental concepts in criminal justice. It refers to a person's relapse into criminal behavior, often after the person receives sanctions or undergoes intervention for a previous crime

(<https://nij.ojp.gov/topics/corrections/recidivism>)

מכך שבסעיף 40א בפקודה קבע המחוקק כי הרשעות קודמות הן אלה שישמשו אמת מידה למועדות, יש להסיק, כי הרשעתו של אדם היא ה"מחיצה" שנקבעה על ידו לשם אבחנה בין מחזורי עבירות.

17. עולה מהאמור, שהביטוי "הורשע פעמיים" משמעו הורשע בגין שני מחזורי עבירות. סעיף 40א בפקודה יחול אפוא על מי שקודם להרשעתו הנוכחית הורשע לפחות פעמיים, כאשר הרשעתו השנייה נעשתה בשל עבירה שנעברה על ידו **לאחר** הרשעתו הראשונה.

אבחנה בין מי שעבר עבירה נוספת לאחר הרשעתו, לבין מי שעבר מספר עבירות קודם הרשעתו, אינה אבחנה אקראית, אלא עניינית ומהותית. אבחנה זו מביאה לידי ביטוי את מידת החומרה הרבה יותר של ההתנהגות האנטי חברתית במקרה הראשון, המצדיקה להחמיר בהתאם גם בעונש המוטל בגינה, על פני העונש המוטל במקרה האחרון.

18. כאמור, הנתונים הנדרשים על מנת לבחון האם אדם הורשע פעמיים, הם המועדים בהם נעברו העבירות והמועדים בהם ניתנו הכרעות הדין. אין אפוא נפקות לשאלות הנוגעות לגזרי הדין שניתנו בעקבות ההרשעות הקודמות, מספר גזרי הדין והאם הם ניתנו בעקבות צירוף תיקים אם לאו. אמת המידה שנקבעה בסעיף 40א בפקודה, על פי פרשנותו שלעיל, היא ההרשעה, ולא גזירת הדין.

19. הלכת פלח אינה תומכת בפרשנות המוצעת על ידי מי מהצדדים. עניינה של הלכת פלח הוא במי שנגזר דינו בעבר לעונש מאסר מותנה, ובסמכותו של בית המשפט להורות על הארכת תקופת התנאי לאחר שהורשע בעבירה נוספת. לצורך העניין, אין נפקות למספר ההרשעות הקודמות של אותו אדם, אלא למעשי העבירה שעשה לאחר הרשעתו. לעניין זה נקבע, כי לשונה של הוראת החוק (סעיף 22 לחוק דיני עונשין (דרכי ענישה) [נוסח משולב], תש"ל-1970 דאז, שנוסחו זהה לנוסחו של סעיף 56(ב) לחוק העונשין תשל"ז-1977 דהיום): **"לא ישתמש בית-המשפט בסמכות לפי סעיף זה אלא לגבי הרשעתו הראשונה של הנאשם בשל עבירה נוספת"** ברורה:

"...מלשוננו של הסעיף ניתן להסיק רק מסקנה אחת: שאם ביצע הנידון עבירה נוספת אחת והורשע עליה - מוסמך בית-המשפט להאריך את תקופת התנאי. אך אם ביצע יותר מעבירה אחת - שוב אין זה משנה אם הורשע בעבירות בנפרד או במסגרת הרשעה אחת - ואין לבית-המשפט סמכות להאריך את תקופת התנאי."
(פסקה 7 בפסק הדין)

כאמור, בניגוד לסעיף החוק שנבחן בהלכת פלח, בסעיף 40א בפקודת התעבורה ניתן משקל הבכורה למספר ההרשעות הקודמות, ולא למספר העבירות.

20. בכך יש גם כדי ליישב את טענת המערערת, לפיה אין זה מתקבל על הדעת שנאשם שיעבור עשרות רבות של עבירות מהעבירות המנויות בסעיף 40א בפקודה ויצרפן במסגרת ניקוי שולחן, יידון לעונש פסילה קצר משמעותית מאשר נאשם שיעבור שלוש עבירות בלבד מהעבירות הנ"ל, אך יורשע בגין כל אחת מהן בנפרד. על פי האמור, ככל שהעבירות נעברו קודם ההרשעה הראשונה, במסגרת מחזור עבירות אחד, אין הצדקה לענישה המחמירה שנקבעה. אולם, אם נעברו עבירות נוספות לאחר הרשעה, נפתח בכך מחזור עבירות שני, אשר הרשעה בגינו מצדיקה ענישה מחמירה בעתיד.

מהכלל אל הפרט:

21. כאמור, המערערת טענה לפני בית המשפט קמא, כי המשיב **"הורשע ביום 6/2/2018 בגין שלושה אישומים שונים שצורפו"**, וכי הוא הורשע **"בהרשעה אחת שמונה שלושה פרטי אישום שונים במסגרת צירוף תיקים"**. על בסיס טיעון זה, המשיב לא עבר איזו מהעבירות לאחר הרשעה קודמת. גם טענת המערערת במהלך הדיון בערעור, לפיה המשיב הורשע בשלוש הכרעות דין שניתנו בשלושה מועדים שונים, אינה מבססת את תחולתו של סעיף 40א בפקודה, בהיעדר פירוט בנוגע למועדי ביצוע

העבירות ביחס למועדים בהם ניתנו הכרעות הדין. בין כך ובין כך, לא הונחה לפני בית המשפט קמא תשתית שיהיה בה ללמד על כך שהמשיב עבר עבירה נוספת לאחר הרשעה קודמת, ובכך עבר שני מחזורי עבירות.

לאור האמור, לא נפל פגם בתוצאת גזר הדין, ואין הצדקה להתערבות ערכאת הערעור.

ערעור המשיב:

22. לא מצאתי ממש בטענות המשיב נגד חומרת עונש הפסילה שהוטל עליו.

ראשית, בית המשפט קמא נתן את המשקל הראוי למספר העבירות הקודמות הדומות שנעברו על ידי המשיב. אמנם, לא נקבע שהמשיב עבר שני מחזורי עבירות. אולם, אין בכך כדי לאיין את הצטברות העבירות שהוא עבר בהליך הקודם. העובדה שהעונשים שהוטלו עליו בעבר לא מנעו ממנו לשוב ולעבור עבירה זהה, ואף עונשי מאסר ופסילה על תנאי שהיו תלויים ועומדים נגדו לא סייעו להרתיעו, מחייבת תגובה עונשית הולמת. כפי שנפסק, ענישה על עבירות תעבורה אמורה להביא בחשבון את:

"...הרצון להתמודד עם התופעה של נהיגה בזמן פסילה, שעל חומרתה הרבה כבר עמדתי, והצורך לשגר מסר ענשי חד וברור כדי להרתיע את ציבור הנהגים. נסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו האישיות של הנאשם הקונקרטי אף הן מהוות נתונים מן העניין. אין דינו של נאשם שלחובתו שורה ארוכה של עבירות תעבורה, ועבירות של נהיגה בזמן פסילה בפרט, כדין מי שנוהג לציית בדרך כלל להוראות החוק."
(רע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו לבן 8/5/2007)

עונש הפסילה למשך שנתיים שהוטל על המשיב הוא עונש מידתי, מאוזן ראוי והולם.

שנית, טענות המשיב מתבססות בעיקרן נגד משך הפסילה הכולל שהוטל עליו, לנוכח הפעלתו במצטבר של עונש הפסילה המותנה למשך שישה חודשים שהיה תלוי ועומד נגדו. אולם, לא רק שלא היתה הצדקה לכך שבית המשפט קמא יסטה מהכלל לפיו עונש מותנה ירוצה במצטבר, אלא שלא היתה גם הצדקה לכך שהוא יסטה לקולה מהסכמתם של הצדדים במסגרת הסדר הטיעון, לפיה עונש הפסילה המותנה יופעל באופן מצטבר.

סיכום ותוצאה:

23. משמעויות של המונח "הורשע לפחות פעמיים" לעניינו של סעיף 40א בפקודה הוא הרשעה בשני מחזורי עבירות, האחד נעשה קודם להרשעה הראשונה מהשניים, והאחר לאחריו.

משלא הונחו לפני בית המשפט קמא העובדות הנדרשות לשם הכרעה בשאלת מספר מחזורי העבירה שנעשו על ידי המשיב, אין הצדקה להתערבותה של ערכאת הערעור בתוצאה של גזר הדין, שאינה כוללת ענישה לפי סעיף 40א בפקודה.

עונש פסילת הרישיון שהוטל על המשיב אינו חמור כלל, וודאי שלא באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור.

לנוכח כל האמור, הערעורים נדחים.

ניתן היום, ט"ז סיוון תש"פ, 08 יוני 2020, בהעדר הצדדים,
בהסכמתם.